

2023 – DOSARELE PATRIMONIULUI (CXXXI):

**dacă vrei să-ți iubești țara, trebuie să o cunoști! - numiții „ani liniștiți”? –
la Ocna Sibiului o mare bătălie! - pelerinaj prin istoria localității?**

tablou cu Mihai Viteazul
Eugen Fănuș

**dacă vrei să-ți iubești țara,
trebuie să o cunoști!** M. Lebrecht

**Pelerinaj prin istoria
localității Șura Mică!
perioadă de sărăcie,
nevoie și suferință ...**

**Șura Mică a fost ...
cuprinsă de vâltoarea
războiului civil?**

Nu poți iubi ceea ce nu cunoști - Nicolae Iorga

**Placa
Petöfi
Sandor**

Ocna Sibiului

**generalul Puchner l-a învins
pe Bem la Ocna Sibiului
cu ajutor militar rusesc!**

**danga
Șura
Mică**

**Dosarele
patrimoniului (CXXXI)**

**Anul comemorativ al imnografilor
și cântăreților bisericești (psalți)**

**Anul omagial al pastorației
persoanelor vârstnice**

O placă comemorativă amintește de trecerea poetului **Petöfi Sandor** - prin Ocna Sibiului-, aceasta fiind amplasată pe fațada fostei grădinițe. În lucrarea monografică a orașului, pr.dr.Savu Popa consemna: «După descrierea acestui eveniment de către G. Barițiu, comandantul trupelor imperiale era generalul Puchner, care avea la Sibiu 4280 de infanteriști, 520 de cavaleriști, 20 de tunuri, apoi ostași din garda națională și cele de lăncieri. Colonelul Losenau ținea aripa stângă la Turnișor, de unde putea să străbată mai ușor drumul către saline. În seara zilei de 20 ianuarie, revoluționarii generalului Bem erau la Șura Mare. În 21 ianuarie dimineața, generalul Bem își amplasează trupele în dreptul podului de piatră de pe pârâul Rusciori. Lupta care s-a declanșat a fost crâncenă fără a se decide victoria. În **25 ianuarie 1849 s-a dat la Ocna Sibiului o mare bătălie**, în care armatele revoluționarilor maghiari au fost învinse de trupele austriece conduse de generalul Puchner.

În „Istoria asupra revoluției de la 1848”, Simion Bărnuțiu amintește că **doi frați români, ofițeri, au luptat în bătălia de la Ocna Sibiului, unul împotriva celuilalt, unul comandând trupe austriece, celălalt comandând trupe revoluționare.**

În această luptă un număr mare de revoluționari maghiari au fost făcuți prizonieri, iar 349 de soldați și revoluționari au căzut pe câmpul de luptă, care se extinsese până pe străzile orașului. Locuitorii, revenind din zonele de adăpost în care se refugiaseră, i-au ridicat și i-au depus în gura

unei mine părăsite și parțial inundate - „**Ocna pustie**”, care atunci era o groapă adâncă cu ecou, ca să nu se întindă vreo molimă. Această gură de mină s-a prăbușit în anul 1851, formând Lacul Avram. În anul 1890, în urma unor ploii torențiale, groapa s-a umplut cu apă și au ieșit la suprafață câțiva morți conservați de sare, care au fost scoși și înmormântați alături de ocna, pe malul viitorului lac format, ridicându-li-se un monument, prin grija și cu cheltuiala preotului Bakk Endre, monument ce a fost distrus de niște locuitori în anul 1940 și aruncat în ocna».

Episodul este relatat și în lucrarea „**Șura Mică - Kleinscheuern, o comună din Transilvania**” - autor istoricul Martin Rill: « ... În așa numiții „**ani liniștiți**“, cum a descris Friedrich Teutsch perioada 1816-1830, comuna s-a aflat într-un fel de „hibernare“. În jurul anului 1800 Șura Mică s-a judecat cu Turnișor pentru pășunile aflate în proprietate privată. Unele dintre acestea aparțineau bisericii din Turnișor, pentru care se plătise „Meddem“ în secolul al XVIII-lea și care acum au fost cerute înapoi. O parte dintre ele au fost trecute în proprietatea landlerilor care se stabiliseră în regiune. De abia în 1827 Magistratul din Sibiu a trasat granițele definitive între comunele Turnișor, Șura Mică, Ruscior și Cristian. (...) în deceniul de dinainte de revoluția de la 1848 viața economică a început să se revigoreze. Acest început de dezvoltare a fost însă înăbușit în fașa de izbucnirea mișcărilor naționale. **Șura Mică a fost la rândul ei cuprinsă de vârtoarea războiului civil.** În ianuarie 1849 trupele revoluționare conduse de generalul Bem au atacat fără succes trupele imperiale staționate în Sibiu. În ziua de 4 februarie 1849 generalul **Puchner I-a învins pe Bem la Ocna Sibiului cu ajutor militar rusesc.** Bem a atacat însă din est Sibiul și a cucerit orașul la 11 martie. Pe parcursul acestor zile **Șura Mică a fost din nou prădată de trupele revoluționare.** Cronistul relatează că husarii și-ar fi împodobit caii cu centurile și podoabele de argint jefuite în Slimnic, precum și cu haine prețioase, probabil piese de costume populare. Însă revoluționarii au fost învinși ... între Șura Mică și Șura Mare. Cei căzuți în lupte au fost înmormântați în Hirschelland, între Ocna și Șura Mică. Satul și-a revenit cu greu după tulburările revoluției».

Între 4-7 mai 2023, Consiliul Local și Primăria Șura Mică organizează primele evenimente legate de sărbătorirea a 700 de ani de la atestarea documentară (1323-2023). În centrul localității, toți vizitatorii vor putea descoperi trecutul localității, prin expoziția permanentă **OPEN AIR „Pelerinaj prin istoria localității Șura Mică”**; în aceste zile se lansează și prima lucrare monografică bilingvă a unei comune din România. Istoricul șurean Martin Rill, amintește în lucrare și despre episodul trecerii trupelor lui Mihai Viteazul prin localitate: «În anul 1572 Șura Mică număra 115 gospodării, ceea ce a dus la o diminuare a suprafeței agricole ce revenea fiecărei familii. Din cauza hotarului prea mic, locuitorii din Șura Mică au depus în 1581 o cerere adresată magistratului din Sibiu în care cereau terenuri în Turnișor, Ocna Sibiului și Sibiu pentru a-și putea întreține familiile, angajându-se să plătească impozite pentru suprafețele respective. Se pare că cererile le-au fost satisfăcute cel puțin parțial, deoarece din 1590 până în 1688 locuitorii din Șura Mică au plătit „dobânzi“ (taxe) pentru fânețele de pe hotarul Turnișorului. (...). **Sfârșitul secolului al XVI-lea și secolul al XVII-lea au reprezentat și pentru locuitorii din Șura Mică o perioadă de sărăcie, nevoie și suferință. În toamna anului 1600 trupele de mercenari ale lui Mihai Viteazul au incendiat satul.**

Din anii 1625-1632 s-a păstrat registrul de botezuri, iar din anii 1684-1692, registrul de căsătorii al parohiei evanghelice. În 1660 ciurma a făcut în jur de 100 de victime». În patrimoniul județului Sibiu, trebuie amintită și opera pictorului sibian Eugen Tăutu, un frumos tablou cu Mihai Viteazul călare, păstrat - la loc de mare cinste - în cabinetul președintelului C.J. Sibiu.

Câți sibieni cunosc lucrările istoricului sas Michael Lebrecht (preot paroh în Șura Mică), acesta fiind - se pare - și autorul unei cugetări de mare actualitate: „**Dacă vrei să-ți iubești țara, trebuie să o cunoști**”? Știați că preotul Lebrecht a trăit cu peste două secole înainte de marele istoric român, Nicolae Iorga, care afirma: „**Nu poți iubi ceea ce nu cunoști**”?

Reproducem referirile la atestarea documentară și la marele înaintaș sas, din lucrarea monografică a Șurii Mici: «Coloniștii germani (hospites) urmau să asigure apărarea granițelor și a drumurilor comerciale ale provinciei incluse recent în teritoriul coroanei maghiare și să o fructifice din punct de vedere economic. Urmau să defrișeze ținutul slab populat pentru a obține terenuri agricole mai mari, să practice agricultura, meșteșuguri și comerț și să aducă regatului venituri importante din taxe. Pentru toate acestea, coloniștilor li s-au acordat drepturi speciale și o autoadministrație politică, economică și bisericească aproape completă. Drepturile acestor coloniști au fost stipulate în 1224 în așa numita Diplomă Andreană a regelui Andrei al II-lea. Diploma Andreană a constituit legea de bază a sașilor transilvăneni din Ținutul crăiesc. Nucleul medieval al localității Șura Mică a luat naștere pe câmpia dintre Pârâul Râșloave și Valea Săpunului la est de marginile Podișului Secașelor care oferea protecție. Așezarea s-a dezvoltat de-a lungul drumului care lega Sibiu de Ocna. Biserica fortificată a fost construită pe dealul cel mai înalt. În anul 1323 **greavul Michael de Ocna Sibiului i-a vândut o parte a așezării Ringelkirch**, dispărută între timp, fratelui său, greavului Alardus de Ocna. **Plebanul Johannes de Parvo horreo** (Șura Mică) și-a dat acordul pentru tranzacție. (...) **Scriitorul și istoricul Michael Lebrecht**, preot în Șura Mică între 1796 și 1807, a publicat „**Versuch einer Erdbeschreibung des Großfürstentums Siebenbürgen**“ (Încercare a unei descrieri a pământului Marelui Principat al Transilvaniei), precum și tratate despre proveniența diferitelor națiuni din Transilvania. În 1804 a fost înființată parohia ortodoxă și a început școlarizarea copiilor de români». **La 700 de ani, cunoaștem Șura Mică? Unde a fost situată așezarea Ringelkirch?**

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2022-dosarele-patrimoniului-cxxxi-daca-vrei-sa-ti-iubesti-tara-trebuie-sa-o-cunosti-numitii-ani-linistiti-la-ocna-sibiului-o-mare-batalie-pelerinaj-prin-istoria-localitatii-169806.html>

În: Tribuna, 04 mai 2023